

«Спеціальна психологія та дефектологія»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	5 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: ознайомлення студентів із структурою та значенням спеціальної психології та дефектології для реалізації психокорекційних завдань в майбутній професійній діяльності; сформувати у студентів цілісне уявлення про можливі порушення розвитку дітей, способи їх психологічної діагностики, корекції, профілактики порушень.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- забезпечення необхідної теоретичної підготовки майбутніх лікарів-психологів з питань, пов'язаних із розумінням особливостей аномального розвитку, комплексного вивчення дітей різних категорій і системного підходу в організації корекційно-психологічної допомоги та ознайомити майбутніх медичних фахівців із спеціальною психологією та дефектологією як наукою, що вивчає особливості розвитку, навчання й виховання дітей з порушеннями розумового і фізичного розвитку;
- забезпечити студентів знаннями про найпоширеніші дитячі аномалії (порушення слухового і зорового аналізаторів, інтелектуального й мовленнєвого розвитку); про комплексні порушення розвитку (сліпоглухі діти й діти з поєднанням сенсорного й інтелектуального дефектів); про інші дефекти розвитку (порушення опорно-рухового апарату, психопатичні форми поведінки).

Результати навчання: демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування сучасної сім'ї в контексті професійних завдань; рефлексувати та критично оцінювати достовірність отриманих знань; використовувати отримані знання на практиці.

Знати:

- предмет, завдання, методи спеціальної психології та дефектології;
- основні напрямки і школи спеціальної психології;
- основні проблеми спеціальної психології представників різних вікових груп;
- теорії спеціальної психології та дефектології;
- специфіку проявів порушень розвитку в дитячому віці, а також способи їх діагностики і корекції;
- правила складання психокорекційних програм для індивідуального і групового використання із дітьми з аномальним розвитком;
- основні методи і методики проведення психокорекційних заходів із дітьми з аномальним розвитком;
- найпоширеніші дитячі аномалії (порушення слухового і зорового аналізаторів, інтелектуального й мовленнєвого розвитку);
- комплексні порушення розвитку (сліпоглухі діти й діти з поєднанням сенсорного й інтелектуального дефектів);
- інші дефекти розвитку у дитячому віці (порушення опорно-рухового апарату, психопатичні форми поведінки).

Вміти:

- виявляти аномальних дітей та проводити медико-психологічну діагностику порушень розвитку;
- аналізувати причини виникнення того чи іншого аномального розвитку, його особливості;
- володіти методами виявлення і способами корекції відхилень у розвитку;
- складати психокорекційні програми для індивідуального і групового використання із дітьми з аномальним розвитком;
- обирати валідні та надійні методи і методики проведення психокорекційних заходів із дітьми з аномальним розвитком.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

- Спеціальна психологія, її предмет, задачі та зв'язок з іншими науками
- Класифікація порушень розвитку
- Особливості психологічної діагностики дітей з порушеннями розвитку
- Психологія дітей із зоровими порушеннями
- Психологія дітей із слуховими порушеннями
- Психологія дітей з мовленнєвими порушеннями
- Психологія дітей з розумовою відсталістю
- Психологія дітей із затримкою психічного розвитку
- Психологія дітей з аутизмом
- Психологія дітей та підлітків з розладами соціального функціонування
- Особливості психологічного втручання у роботі з дітьми з порушеннями розвитку та їх батьками

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із застосуванням інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані та фахові рішення.
- ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахові компетентності:

- ФК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.
- ФК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- ФК 3. Здатність встановити психологічний контакт із пацієнтом із метою подальшого формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання, в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики.
- ФК 4. Здатність до вибору оптимальних методів проведення та аналізу клінічної / психологічної діагностики пацієнта..

ФК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, інтерпретації отриманих результатів, розробка психологічних заключень та рекомендацій.

ФК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.

ФК 8. Здатність до здійснення медико-психологічних інтервенцій.

ФК 10. Здатність надання медико-психологічної допомоги, в т.ч. екстренної при психоемоційному стресі, життєвих кризах, суїцидальних намірах: розпізнавання випадків, що потребують невідкладної психологічної допомоги і вибір тактики надання допомоги.

ФК 12. Здатність до практичного застосування психологічного впливу, проведення психологічного консультування, психокорекції та психотерапії.

ФК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої (психоедукація) і психопрофілактичної роботи серед населення та медичних працівників.

ФК 16. Здатність дотримуватись деонтологічних принципів та етичних норм роботи лікаря-психолога.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

Глущенко Микита Олексійович – викладач кафедри психології та філософії